

Roční zpráva
o výkonu regionálních funkcí
v Plzeňském kraji za rok 2015

Roční zpráva o výkonu regionálních funkcí v Plzeňském kraji za rok 2015

1. Legislativa

Výkon regionálních funkcí je v uvedeném roce vázán následující legislativou:

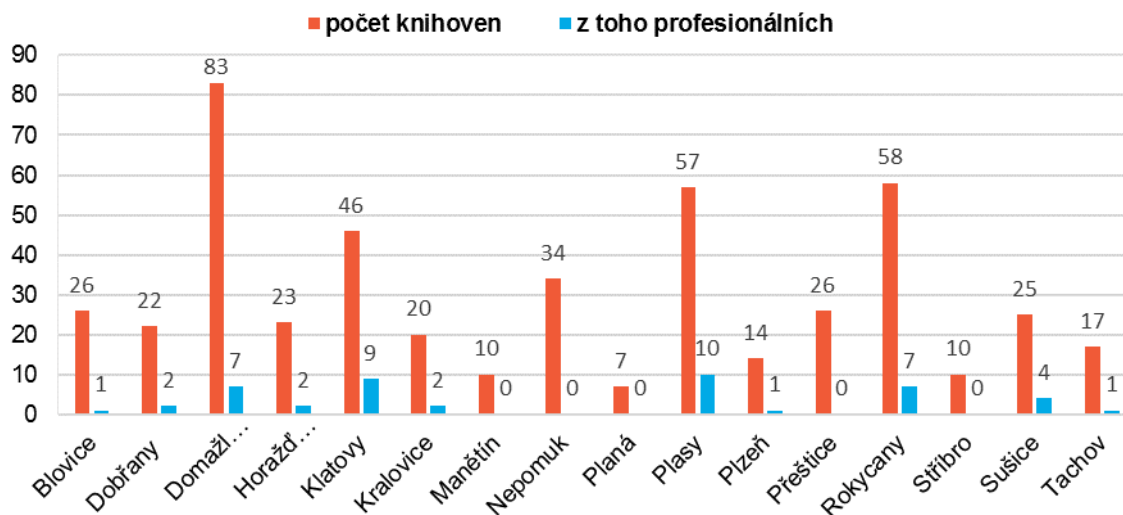
- Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (dále jen knihovní zákon);
- Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky z roku 2005;
- Koncepce výkonu regionálních funkcí v Plzeňském kraji na léta 2014 - 2020;
- Pravidla poskytování a čerpání finančních prostředků na výkon regionálních funkcí knihoven v Plzeňském kraji, schválená usnesením Rady Plzeňského kraje č. 844/13 s účinností ode dne 1. 1. 2014;
- Písemné smlouvy uzavřené mezi krajskou knihovnou a pověřenými knihovnami s platností od r. 2012 - „Smlouvy o přenesení regionálních funkcí“;
- Písemné smlouvy uzavřené mezi pověřenými a obsluhovanými knihovnami - s platností od r. 2012 - „Smlouvy o poskytování regionálních funkcí“;
- Každoroční usnesení Rady a Zastupitelstva Plzeňského kraje o přidělení neinvestiční dotace obcím na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven na úrovni kraje.

2. Počet knihoven

V Plzeňském kraji v roce 2015 vykazovalo činnost spjatou s výkonem regionálních funkcí celkem 495 knihoven, evidovaných u Ministerstva kultury ČR. V tomto počtu jsou zahrnuty 1 krajská knihovna, 16 smluvně pověřených profesionálních knihoven, 478 obsluhovaných knihoven, z nichž je 46 menších profesionálních. V celkovém počtu nejsou zahrnuty vlastní pobočky pověřených knihoven, které vykonávají knihovnickou činnost přímo v územním obvodu těchto pověřených knihoven a na něž se dle ujednání nevztahuje příjem krajské dotace na výkon regionálních funkcí.

V celokrajském měřítku zůstalo v roce 2015 i nadále v platnosti celkem 16 smluv o přenesení regionálních služeb mezi krajskou a pověřenými knihovnami nebo jejich zřizovateli. Uzavřené smlouvy zakládaly nárok a byly podmínkou pro každoroční poskytování krajské dotace na zajišťování regionálních funkcí knihoven. Změny v počtech knihoven v závěru roku 2014 ovlivňovaly i rozdělení objemu finančních prostředků jednotlivým pověřeným knihovnám na rok 2015, činnost zahájila knihovna Broumov v regionu Planá a Lhotka–Ostrovec v regionu Rokycany. Do dotačního titulu byla opět zařazena i knihovna Újezd sv. Kříže v regionu Domažlice a naopak smlouva byla vypovězena knihovně Nemanice. V průběhu roku 2015 docházelo k dalšímu pohybu v počtu obsluhovaných knihoven, jejichž nárok na dotační titul se pak promítl následně až v roce 2016.

Počet obsluhovaných knihoven v oblastech působnosti pověřených knihoven v Plzeňském kraji v roce 2015

3. Výkon a financování regionálních funkcí v jednotlivých pověřených knihovnách

Městské kulturní středisko Blovice - knihovna

Obsluhovala 26 veřejných knihoven, z toho 1 profesionální ve Spáleném Poříčí. Na výkon regionálních funkcí (dále jen RF) obdržela dotaci ve výši 327 731 Kč. Úvazek metodika činil 0,75. Na nákup výměnného fondu bylo vynaloženo 82 132 Kč a z těchto prostředků bylo nakoupeno 457 svazků knih.

V průběhu roku byly uspořádány 3 pracovní porady knihovníků s 24 účastníky, proběhl i seminář na téma Akvizice v knihovnách. Knihovna ve Štáhlavech získala dotaci v rámci projektu VISK 3 na nový modul AKS Clavius. Revize knihovního fondu proběhly s pomocí metodičky v knihovnách Seč, Milínov a Žákava. Celkem bylo zrevidováno 2 896 svazků. Prozatím nebyla dokončena revize ve Ždírci. Aktualizace fondu proběhla v knihovně Kbelnice a po dohodě se starostou obce byly všechny knihy z důvodu zastaralosti a špatného stavu odepsány. V knihovně Seč byl přepsán celý přírůstkový seznam. Ze strany pověřené knihovny byla poskytována poradenská a konzultační činnost, bylo vyexpedováno 65 souborů knih o 2 908 svazcích. Větší neprofesionální knihovny, jako jsou Štáhlavy, Štáhlavice, Nezvěstice a Týmákov si nakupují knihy do vlastního fondu, nevyžadují velké soubory a využívají především meziknihovní výpůjční službu. Knihovny ve Spáleném Poříčí, Štáhlavech, Zdemyslicích, Nezvesticích a Milínově používají knihovní systém Clavius včetně modulu Výpůjční protokol a Online katalog.

Městská knihovna Dobřany

V roce 2015 obsluhovala 22 veřejných knihoven, z nichž 2 knihovny jsou profesionální – Stod a Štěnovice. Úvazek metodika činil 0,58. Dotaci pro tento rok pověřená knihovna obdržela ve výši 277 311 Kč, na nákup výměnného fondu bylo vynaloženo 94 385 Kč. Z těchto prostředků byly celkem nakoupeny 633 knihovních jednotky. Pověřená knihovna získala též 56 svazků z projektu Česká knihovna. V průběhu roku proběhly 2 porady v počtu 7 účastníků a seminář na téma Staré mapy. Do obsluhovaných knihoven bylo distribuováno 57 výměnných souborů

v počtu 4 430 svazků. Knihovna ve Štěnovicích byla přestěhována z budovy základní školy do budovy obecního úřadu, v knihovnách Přestavky a Nebílovy došlo k výměně knihovníků. Zřizovatel knihovny v Chotěšově podal žádost do projektu VISK 3 na pořízení automatizovaného knihovního systému. Za účasti metodičky MěK Dobřany byla provedena revize knihovního fondu v knihovně Dnešice.

Městská knihovna Boženy Němcové v Domažlicích

Vykonávala regionální činnost v 83 knihovnách, z toho v 7 profesionálních – Bělá nad Radbuzou, Holýšov, Horšovský Týn, Kdyně, Klenčí pod Čechovem, Poběžovice a Staňkov. V tomto roce již opět pracovala knihovna Újezd sv. Kříže a z důvodu výpovědi ze strany pověřené knihovny ukončila svoji činnost knihovna v Nemanicích. Úvazek metodiček činil 1,75. Celková výše poskytnuté dotace pro rok 2015 činila celkem 1 046 219 Kč. Výměnný fond byl pořízen za částku 262 219 Kč a bylo nakoupeno 1 114 svazků knih. Z projektu Česká knihovna bylo pořízeno 22 svazků, pověřená knihovna zajišťuje též jejich distribuci.

Od září 2015 je knihovní fond zpracováván podle nových pravidel RDA. Kromě poradenské a konzultační činnosti zaměřené na předávání informací z knihovnické oblasti, byly během roku uspořádány 2 porady pro knihovníky z obsluhovaných profesionálních a neprofesionálních knihoven s celkem 31 účastníkem. V jejich rámci proběhly 2 přednášky s tématy: Zdeněk Procházka - „Nakladatelství Českého lesa Domažlice a jeho přínos regionu“ a PhDr. Věra Závacká - „Co přinesl pobyt Jaroslava Vrchlického Domažlicím a Chodsku“. V knihovnách Bukovec, Srbice a Mutěšín proběhly zároveň s výměnou knihovníků revize včetně aktualizace knihovních fondů, v knihovně Díly byla provedena pouze aktualizace fondu. Zřizovatelé knihoven v Kolovči a Postřekově podali žádost o grant na pořízení nového počítače a knihovnického programu Clavius REKS do projektu VISK 3 Ministerstva kultury ČR. V průběhu roku bylo knihovnám dodáno 161 výměnných souborů s 12 763 svazky. Průměrný počet svazků na 1 knihovnu činil 79 knih. Mimořádné požadavky svých čtenářů vyřizují profesionální knihovny prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby.

Městská knihovna Horažďovice

Obsluhovala celkem 23 knihovny, z toho 2 profesionální, Nalžovské Hory a Pačejov. Úvazek metodičky činil 0,625. Pověřená knihovna obdržela dotační částku ve výši 289 916 Kč, z toho na nákup výměnného fondu vynaložila 80 200 Kč. Roční přírůstek výměnného fondu pořízený z těchto prostředků činil 419 knihovních jednotek.

Proběhly 2 porady s 15 účastníky z obsluhovaných knihoven a 2 semináře s tématy „Nové weby v praxi“ a „Webové stránky knihoven“.

V několika knihovnách došlo v průběhu roku ke kratším uzávěrkám z důvodu rekonstrukce nebo z osobních důvodů knihovníků. Knihovna Hejná působí jako komunitní centrum obce, byl zde instalován AKS Clavius REKS a v současné době probíhá zpracování vlastního knihovního fondu. Totéž probíhalo v knihovně Chanovice, kde se zároveň zrevidoval knihovní fond. Zavedení výpočetní techniky bylo pořízeno z dotačního programu VISK 3 Ministerstva kultury ČR. Knihovna Horažďovická Lhota byla z důvodu rekonstrukce část roku uzavřena, přesto však poskytovala služby čtenářům formou domácí výpůjční služby. Byla vybavena novým moderním nábytkem a výpočetní technikou (nový PC). V knihovně Komušín došlo k personální změně, nově začala poskytovat výpůjční služby i v sobotu.

I tato knihovna společně s knihovnami Kovčín a Třebomyslice fungují jako komunitní centra obcí. V knihovně Nalžovské Hory byla z osobních důvodů zkrácena provozní doba o 2 hodiny týdně. V rámci servisu výpočetní techniky byla provedena aktualizace AVG systému v knihovnách Veřechov a Třebomyslice. Všechny obsluhované knihovny mají vlastní webové stránky, mnohé jsou aktualizované na

základě požadavků knihoven za pomoci metodičky pověřené knihovny. V průběhu roku bylo dodáno obsluhovaným knihovnám celkem 83 souborů s počtem 2 823 svazků.

Městská knihovna Klatovy

Poskytovala služby 46 knihovnám, z toho 9 profesionálním – Chudenice, Janovice, Kolinec, Měčín, Nýrsko, Plánice, Strážov, Švihov, Železná Ruda. V průběhu roku zahájila činnost knihovna v Dlažově. Úvazek metodika a ostatních zainteresovaných pracovníků pověřené knihovny byl snížen z 1,24 na 1. Do celkového přepočteného úvazku jsou zahrnuty částečné úvazky 2 pracovníků regionálního oddělení, ekonoma, řidiče a pracovnice katalogizace. Knihovna obdržela dotaci na výkon regionálních funkcí ve výši 567 227 Kč, na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 157 686 Kč. Celkem bylo z dotační částky do výměnného fondu nakoupeno 869 svazků knih. Z prostředků obce bylo pořízeno 7 svazků. Kromě konzultací je poskytován rozsáhlý informační servis úřadům i knihovnám v regionu prostřednictvím elektronické pošty, metodických materiálů, nabídek školení, pokynů a informací z knihovnické oblasti apod. Během roku proběhly 2 porady pro profesionální pracovníky, z toho jedna výjezdní, a 1 porada pro neprofesionální knihovníky. Celkem se zúčastnilo 35 knihovníků. Pracovnice metodického oddělení uspořádaly celou řadu seminářů. Knihovníci z obsluhovaných knihoven byli seznámeni s ovládním programů Word, Excel a naučili se vytvářet propagační materiály pro svoje knihovny. Informativní semináře se týkaly Benchmarkingu knihoven, možnosti získávání dotačních titulů z VISK 3, K21, se zájmem se setkaly tématické semináře „Trénování paměti“ nebo „Výrobky z čajových sáčků“. V knihovně Červené Poříčí byla za spolupráce metodičky provedena revize knihovního fondu a zrevidován byl též fond regionálního oddělení MěK Klatovy. Knihovna Štěpánovice byla přestěhována do nových, vyhovujících prostorů. Pověřená knihovna Klatovy působí jako distribuční místo pro knihy z projektu Česká knihovna a zprostředkovává předávání knih vyřazených z fondů knihovnám, které o ně projeví zájem nebo domovům pro seniory v Klatovech a okolí. Obsluhovaným knihovnám bylo rozvezeno 171 souborů s celkovým počtem 11 013 svazků. K dopravě souborů bylo používáno služební auto.

Městská knihovna Kralovice

Ve sledovaném roce vykonávala regionální činnost celkem ve 20 knihovnách, z toho ve dvou profesionálních knihovnách v Kožlanech a Žihli. Úvazek metodika 0,25 byl rozdělen mezi 3 pracovnice knihovny, které se podílely na chodu regionálního oddělení. Celková výše dotace činila 252 101 Kč, na nákup knihovního fondu bylo vyčleněno 161 241 Kč. Z této částky bylo pořízeno 795 knihovních jednotek. Další 66 svazků bylo nakoupeno z prostředků obcí a z jiných zdrojů. Poradenská a konzultační činnost probíhala standardně podle aktuální potřeby knihovníků, dané knihovny či požadavků obcí. V průběhu roku se konala 1 porada profesionálních i neprofesionálních knihovníků s programem hodnocení celkové činnosti za uplynulý rok včetně přehledu hospodaření. Její součástí byla přednáška Dr. Věry Kubové o Janu Drdovi „Ani kapku vody...“, akce se zúčastnilo 8 knihovníků. Knihovnice paní Tupá pracuje zároveň v několika obsluhovaných knihovnách. Z prostředků svých zřizovatelů si někteří knihovníci nakupují do fondů svých knihoven sami. Na nákupu knih do výměnného fondu se podílel 21 svazkem zřizovatel obce Kozojedy a 45 svazků bylo pořízeno z prostředků zřizovatele pověřené knihovny v Kralovicích. Do knihoven bylo v průběhu roku expedováno 70 souborů v počtu 4 663 svazků. Soubory pro obsluhované knihovny byly doplňovány podle požadavků také knihami z fondu pověřené knihovny. Rozvoz knih probíhal služebním autem Města Kralovice.

Městská knihovna Manětín

Regionální knihovna Manětín obsluhovala i nadále 10 neprofesionálních knihoven. Výše dotace činila 126 050 Kč. Z vynaložené částky 44 527 Kč bylo do výměnného fondu nakoupeno 211 svazků knih, zvláště z příspěvků zřizovatelů byly pořízeny 103 knihovní jednotky. Úvazek metodické pracovnice činí 0,3.

V průběhu roky se konala 1 porada pro neprofesionální knihovníky, jejíž součástí byla prohlídka knihovny v Mladoticích a zároveň seminář v rámci návštěvy ateliéru řezbářky Věry Sidorjakové v Plasích. Metodická pověřené knihovny zajistila grant Kniha pro prvňáčka pro obce Nečtiny a Bezděrov a podílela se velkou měrou i na samotné akci. Všechny 10 obsluhovaných knihoven bylo fotograficky zdokumentováno a pomocí webové šablony byly vytvořeny webové stránky pro všechny knihovny. V obsluhované knihovně Zhořec došlo k personální výměně a částečnému vylepšení vybavení knihovny. Obsluhované knihovny obecně preferují rychlejší obměnu výměnných souborů. Celkem bylo předáno 38 souborů v počtu 1 417 svazků. Obce Bezděrov, Mladotice a Hvozď se opět podílely na nákupu knih do výměnného fondu v celkové částce 16 947 Kč.

Městská knihovna Nepomuk

Pověřená knihovna poskytovala služby 34 neprofesionálním knihovnám. Ve svém obvodu působnosti má uzavřeny smlouvy pouze s neprofesionálními knihovnami. Dotace pověřené knihovně byla poskytnuta ve výši 428 572 Kč. Za částku 142 253 Kč bylo nakoupeno do výměnného fondu 821 svazků knih. Pracovní úvazek metodika činí 0,85.

Poradenská a metodická činnost byla zaměřena na průběžné poskytování informací týkajících se způsobu provádění revizí a aktualizací knihovního fondu, odbornou pomoc při zaškolování nových knihovníků při předání a převzetí knihoven, akvizice vlastních fondů knihoven, možnost nákupu knih z prostředků obce a jejich řádné evidence. Koncem roku proběhla 1 porada knihovníků neprofesionálních knihoven se 16 účastníky. Byl uspořádán seminář zabývajícími se knihovnickou tematikou, jako jsou revize a aktualizace knihovních fondů, písemná dokumentace přírůstkového a úbytkového seznamu, standardy knihoven, nabídky školení apod. V knihovnách Žinkovy, Kasejovice a Vrčeň byly provedeny revize bez účasti metodičky, v knihovně Prádlo revize dosud ukončena nebyla. Ze strany pověřené knihovny byly obsluhovaným knihovnám rozvezeny 103 soubory o velikosti 5 260 svazků. K rozvozu souborů bylo metodickou pověřené knihovny využíváno služební auto MěÚ Nepomuk.

Městská knihovna Planá

V roce 2015 obsluhovala 7 neprofesionálních knihoven, nově byla uzavřena smlouva s obcí Broumov. Na výkon RF obdržela dotační částku ve výši 88 235 Kč, z toho na nákup knih bylo vynaloženo 29 382 Kč. Do výměnného fondu bylo z těchto prostředků nakoupeno 177 svazků knih, hlavně naučné literatury. Z prostředků zřizovatelů obcí bylo do regionálního fondu nakoupeno 236 svazků. Úvazek metodické pracovnice činil 0,2.

V průběhu roku byla knihovnám standardně poskytována poradenská činnost ohledně knihovnické problematiky a předávány materiály týkající se knihovnických akcí. Knihovny Bezručice, Černošín a Konstantinovy Lázně disponují svým vlastním fondem, o pomoc při revizi nezažádaly. K personální výměně došlo v knihovnách Černošín, Kočov a Horní Kozolupy. Byla svolána porada i připraven seminář pro knihovníky na téma „Beseda s regionálním autorem“ s účastí 2 knihovníků. Problémem obcí v této lokalitě je špatná dopravní obslužnost a vysoký věk knihovníků v neprofesionálních knihovnách. Z tohoto důvodu jsou preferovány

především osobní konzultace v rámci metodických návštěv. Obsluhované knihovny obdržely 15 souborů s celkovým počtem 1 731 svazků, náklady na dopravu hradí Město Planá.

Městská knihovna Plasy

Pověřená knihovna obsluhovala 57 knihoven, z toho 10 profesionálních – Chrást, Heřmanova Huť, Horní Bříza, Kaznějov, Líně, Nýřany, Tlučná, Třemošná, Vejprnice, Zruč-Senec. Dotace na výkon regionálních funkcí byla poskytnuta ve výši 718 487 Kč. Částka na nákup knihovního fondu činila 206 990 Kč a bylo nakoupeno 1 154 knihovní jednotky. Úvazek pracovníků na výkon regionálních funkcí činil 1,3. Pověřená knihovna byla přestěhována do nových zrekonstruovaných prostorů, z tohoto důvodu byla v době od srpna do října pro uživatele uzavřena. I za těchto ztížených podmínek byla uskutečněna celá řada akcí a besed pro širokou veřejnost. V průběhu roku se uskutečnily 2 porady pro profesionální i neprofesionální knihovníky, na programu bylo předávání zkušeností z knihovnické práce, vzdělávání, aktuální problémy týkající se oboru apod. Zúčastnilo se 35 knihovníků. Součástí porad byly beseda s autorem Pohádek přednosta Drahoráda, regionálním spisovatelem p. Robertem Drozdou, spojená s autorským čtením, a také prohlídková exkurze do expozic nově opraveného pivovaru v Plasích. Knihovníci byli pozváni na slavnostní otevření nových prostor Městské knihovny. I nadále pokračuje projekt na podporu čtenářství nejmenších dětí s názvem „Do knihovny za knížkou, hračkou, vědou, písničkou“, která pomáhá zejména malým knihovnám získávat nové čtenáře. V tomto roce byly do projektu zapojeny knihovny v Rybnici, Oboře, Dolní Bělé, Pernarci, v Žilově a v České Bříze. Celkem bylo rozvezeno 138 výměnných souborů s 9 047 svazky. Doprava byla zajišťována služebním autem.

Knihovna města Plzně, p.o.

Pověřená Knihovna města Plzně obsluhovala v rámci výkonu regionálních funkcí celkem 14 knihoven, z toho 1 profesionální ve Starém Plzenci. Výše přidělené dotační částky činila 176 471 Kč, na nákup knihovního fondu bylo vyčerpáno 45 161 Kč. Do výměnného fondu bylo z těchto prostředků nakoupeno 233 svazků. Dalších 1 354 knihovních jednotek do výměnného fondu bylo pořízeno z finančních prostředků zřizovatele Knihovny města Plzně. Pracovní úvazek metodičky činil 0,75, na výkonu RF se kromě toho podílelo několik pracovníků pověřené knihovny. Do stálých fondů 12 obsluhovaných knihoven, trvale umístěných v obsluhovaných knihovnách, bylo nakoupeno a zpracováno z prostředků obcí 494 svazků, další velkou část nákupu tvořila periodika. 13 knihoven pracuje v knihovním systému Clavius, knihovna v Letkově automatizována není a pro evidenci výpůjček používá databázi v tabulkovém systému Excel. Byla uspořádána jedna rada pro knihovníky z obsluhovaných knihoven, které se zúčastnilo 19 knihovníků. Konzultace a metodické návštěvy se týkaly knihovnické problematiky včetně pomoci při aktualizaci knihovního fondu, revize, vyřazování, odpisové činnosti, upomínek, tisku propagačních letáků apod. Vzdělávací akce pro knihovníky z obsluhovaných knihoven proběhla ve formě odborné exkurze do Muzea knihtisku a knihy. V knihovnách Černice a Újezd byla provedena revize knihovního fondu pracovníky pověřené knihovny. Celkově byly distribuovány 134 výměnné soubory o počtu 5 796 svazků. Knihy byly rozváženy služebním autem KmP i prostřednictvím MHD.

Městská knihovna Přeštice

Knihovna obsluhovala 26 neprofesionálních knihoven, v obvodu její působnosti nevykonává činnost žádná profesionální knihovna. Dotace byla přidělena ve výši

327 731 Kč, na nákup knih do výměnného fondu bylo vyčleněno 141 823 Kč. Z této částky bylo pořízeno 679 svazků. Úvazek metodika činil 0,78.

V závěru roku byla svolána porada knihovníků, kde byla projednávána obvyklá knihovnická témata, jako je revize fondu, evidence, obměna knihovních souborů apod. V rámci porady se uskutečnil seminář na téma „Využití programu Clavius Reks v místních knihovnách“. Seminář i porada proběhly za účasti 10 knihovníků. Kromě toho všichni knihovníci obdrželi dopis s návodem, jak správně vyplňovat statistický deník KULT 12-01 MK. Během roku bylo do knihoven distribuováno 37 souborů o velikosti 4 365 svazků. K dopravě je využíváno auto Městského úřadu Přeštice.

Městská knihovna Rokycany

Ve svém obvodu působnosti poskytovala služby celkem 58 základním knihovnám, z toho 7 profesionálním – Holoubkov, Hrádek, Mirošov, Radnice, Strašice, Stupno, Zbiroh. V průběhu roku 2015 zahájila činnost Obecní knihovna Terešov, která byla v tomto roce obsluhována mimo rámec dotační činnosti. Přidělená dotační částka na výkon regionálních funkcí činila 718 487 Kč. Na nákup knihovního fondu bylo vydáno 200 310 Kč, z těchto prostředků byl pořízen knihovní fond ve výši 870 svazků. V rámci projektu Česká knihovna bylo získáno darem 28 svazků, jejichž distribuce je zajišťována pověřenou knihovnou. Přepočtený roční průměr úvazků pro výkon RF činil 1,2, na činnosti se zároveň podílelo několik pracovníků.

Pro knihovnické obsluhovaných knihoven bylo uspořádáno 12 pravidelných porad, které se týkaly statistického výkaznictví, práce v programu Clavius v souvislosti s novými katalogizačními pravidly RDA, seznámení s půjčováním e-knih v pověřené knihovně a vedením statistického deníku v obsluhovaných knihovnách. Porady proběhly v hojném počtu 79 účastníků. Pro knihovnické byla připravena beseda se spisovatelem Vlastimilem Vondruškou, který se stal nejčtenějším autorem v českých knihovnách. S širokou odezvou knihovníků i veřejnosti se setkala výstava Betlémy a vánoční drobnosti PhDr. Hánové. Pracovnice pověřené knihovny se podílely na vzniku a vydání regionální publikace „Ostrovec ve staletích“. U příležitosti devítistého výročí obce. Místní knihovny v Terešově a Ejpovicích zažádaly o dotaci v rámci programu VISK 3, knihovně v Příkosicích byla za pomoci metodičky zajištěna objednávka výpočetní techniky a instalace počítače zároveň s aktuální verzí programu Clavius, dále multifunkční tiskárny a laminátoru. Zřizovatel Místní knihovny v Oseku přispěl na nákup 66 nových knih do fondu své vlastní knihovny, který byl pracovníky pověřené knihovny odborně zpracován. Revize rozsáhlého fondu proběhla za pomoci metodičky v knihovně dr. Josefa Palivce ve Zbirohu, zrevidovalo se celkem 23 345 svazků. Knihovnám bylo distribuováno v rámci výměnného fondu celkem 111 souborů o velikosti 8 992 svazků. Knihovna nedisponuje služebním autem, je nutno jej objednávat u zřizovatele knihovny.

Městská knihovna Stříbro

Knihovna vykonávala regionální činnost v 10 obsluhovaných knihovnách. Přidělená dotace činila 126 050 Kč, na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 52 614 Kč. Celkem bylo z těchto prostředků nakoupeno 416 svazků. Z příspěvků obcí bylo do výměnného fondu pořízeno 129 knih. Úvazek pracovníce zajišťující regionální funkci činil 0,25.

Pro pracovníky obsluhovaných knihoven byla v závěru roku uspořádána 1 porada s programem celoročního hodnocení činnosti knihovníků v regionu, zabývala se problematikou vyhodnocování statistických ukazatelů. Součástí porady byl seminář na téma „Microsoft Office 2013“. Akce se zúčastnilo 5 knihovníků. Během roku se uskutečnilo 22 metodických návštěv a 12 konzultací. Účastnilo se 5 knihovníků. V knihovně Kladruby bylo nově vymalováno, nahrazeno staré topení

a vznikl zde koutek pro pořádání kulturních akcí pro veřejnost. Knihovna v Erpužicích bude výhledově přestěhována do nových prostor. V knihovně Kšice proběhla revize knihovního fondu, za pomoci metodičky pověřené knihovny bylo zrevidováno 1 829 svazků. Zřizovatelé všech 10 knihoven se finančně podíleli na nákupu knih do regionálního fondu pověřené knihovny. Výměnné soubory byly již pro všechny knihovny vytvářeny prostřednictvím modulu AKS Clavius, obsluhovaným knihovnám bylo rozvezeno celkem 22 souborů s 2 842 svazky knih. Distribuce je standardně zajišťována služebním autem MěÚ.

Městská knihovna Sušice

Obsluhovala 25 knihoven, z toho 4 profesionální knihovny – Hartmanice, Kašperské Hory, Velhartice a Žichovice. Výše úvazku metodika RF činila 0,8. Pověřená knihovna obdržela dotaci ve výši 315 126 Kč. Na nákup knihovního fondu vynaložila 107 772 Kč a nakoupila 427 svazků.

V průběhu roku se uskutečnily 2 porady pro knihovníky z obsluhovaných knihoven, v plánu byla i výjezdní porada, která se pro nízkou účast neuskutečnila. Na programu byly novinky v oboru knihovnictví, nová katalogizační pravidla, seznámení s knihovním systémem Tritius. V rámci porady proběhl seminář na téma práce ve Wordu a vyhledávání v katalogu (JIB, SKAT). Účast na poradách je vysoká, a i přes pracovní vytížení neprofesionálních knihovníků se jí daří poměrně dobře zajišťovat. V knihovně Hartmanice proběhla personální změna a nové knihovnici byla poskytnuta všestranná metodická pomoc ohledně zajištění provozu knihovny. Revize neprobíhaly v žádné z knihoven. V průběhu roku bylo do obsluhovaných knihoven služebním autem MěÚ Sušice expedováno 85 souborů v počtu 5 020 svazků.

Městské kulturní středisko Tachov - knihovna

Poskytovala služby 17 knihovnám, z toho 1 profesionální knihovně v Boru. Pověřená knihovna hospodařila s dotační částkou 214 286 Kč, na nákup regionálního knihovního fondu vynaložila 75 000 Kč. Z těchto prostředků bylo do výměnného fondu nakoupeno 326 svazků. Kromě této částky přispívají navíc i zřizovatelé obsluhovaných knihoven na nákup knih významnou částkou 16 Kč na 1 obyvatele obce, z níž bylo kromě knihovnických pomůcek nakoupeno 784 svazků. Z dalších zdrojů, tj. darů a z projektu Česká knihovna bylo pořízeno dalších 61 knihovních jednotek. Regionální činnost vykonávala 1 pracovnice na plný úvazek.

Při metodických návštěvách se pravidelně řešila problematika týkající se knihovnických činností a aktualit oboru. Konzultace a poradenská činnost probíhaly na základě potřeb a požadavků knihovnic. Pro pracovníky obsluhovaných knihoven byla uspořádána 1 porada, které se zúčastnilo 5 knihovníků. V knihovně proběhly akce určené pro knihovníky i širokou veřejnost. Jednalo se o 3 přednášky s tématy „Písmo – náš obraz“, „Zdeněk Procházka – regionální autor“, „Psychika a naše zdraví“, beseda se spisovatelem Vlastimilem Vondruškou a autorské čtení „Seniorské elegie“ s regionálním autorem Mgr. Karlem Johanou. Revize v tomto roce neprobíhaly. Ze strany pověřené knihovny bylo v průběhu roku distribuováno do knihoven 39 souborů s celkovým počtem 4 606 knihovních jednotek.

Oddělení vzdělávání a organizace knihovnictví SVK PK

Pracovnice oddělení vzdělávání a organizace knihovnictví zajišťovaly v průběhu roku 2015 úkoly v oblasti výkonu regionálních funkcí (dále jen RF) knihoven, vykonávaly metodickou a poradenskou činnost a organizačně připravovaly vzdělávací akce pro knihovníky v regionu. Na výkon regionálních funkcí v Plzeňském kraji byly pro rok 2015 Zastupitelstvem PK schváleny finanční prostředky ve výši 6 000 000 Kč, z toho

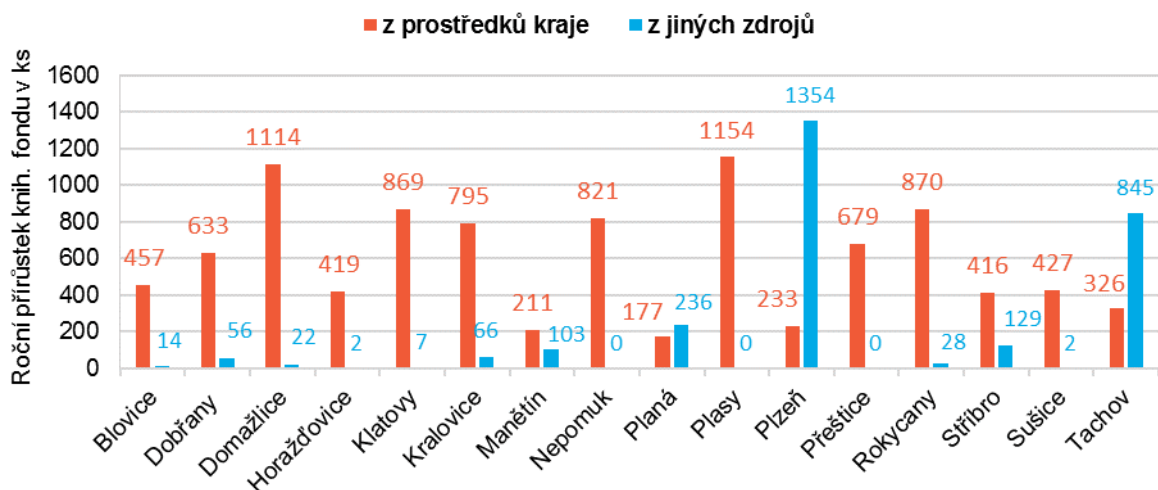
bylo minimálně 1 500 000 Kč určeno na nákup knihovního fondu pro veřejné knihovny v kraji. Pro SVK PK nebyly prostředky na výkon RF zvlášť vyčleněny. Oddělení vzdělávání a organizace knihovnictví provedlo začátkem roku kontrolu výkonu a vyúčtování finančních prostředků na poskytování RF za jednotlivé pověřené knihovny a zpracovalo komplexní hodnotící zprávu pro zřizovatele. Zpráva byla rovněž předána Národní knihovně a zveřejněna na webových stránkách SVK PK. V průběhu roku 2015 bylo provedeno 12 metodických návštěv v pověřených knihovnách Sušice, Přeštice, Dobřany 2x, Klatovy, Nepomuk, Domažlice, Kdyně, Plasy, Stříbro, Kralovice, Horažďovice. Návštěvy byly zaměřeny na výkon regionálních služeb ze strany pověřených knihoven, na plnění standardů veřejných knihovnických a informačních služeb (VKIS) nebo např. na přípravu semináře Literární Šumava 2015. Poradenství se týkalo nejvíce vyúčtování krajské dotace na výkon RF knihoven, výkaznictví pro NIPOS MK ČR, kurzů informační gramotnosti, revizí knihovního fondu, přechodu na nová katalogizační pravidla RDA, obsahového zaměření porad s dobrovolnými knihovníky. Část výkonu RF byla smluvně převedena ze strany SVK PK na 16 pověřených knihoven, které zabezpečovaly činnost celkem 478 obsluhovaných knihoven. V průběhu roku se uskutečnily 4 společné koordinační porady OVOK s řediteli a vedoucími pověřených knihoven a zástupci oddělení kultury Krajského úřadu Plzeňského kraje v termínech 2. 4., 11. 6., 15. 10. a 3. 12. 2015. Hlavním tématem těchto porad byl výkon RF v Plzeňském kraji, zvýšení jejich efektivnosti a hospodárnosti, poskytování regionálních služeb v jednotlivých pověřených knihovnách, vzdělávání knihovníků, účast knihoven v celonárodních projektech, projednání aktuálních otázek knihovnické praxe, odborné prezentace (Mgr. L. Švíková, Mgr. H. Šlesingerová, MBA) a rovněž distribuce materiálů pro knihovny. Na základě metodického pokynu Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky a Koncepce výkonu regionálních funkcí knihoven Plzeňského kraje na léta 2014 - 2020 byla provedena analýza aktuálního stavu naplňování standardů VKIS v kraji. Oddělení podalo žádost o grant v programu Ministerstva kultury ČR VISK 2 Mimoškolní vzdělávání knihovníků. Knihovně byly přiděleny finanční prostředky ve výši 24.000,- Kč na projekt Kurzy informační gramotnosti (v rozsahu 55 vyučovacích hodin). Z dotace byly hrazeny mzdy lektorů. V roce 2015 se uskutečnilo 8 kurzů na rozvoj počítačových dovedností pro celkem 100 účastníků. Nabídka kurzů se každoročně aktualizuje o nová témata nadstavbových kurzů, např. Prezentační program Prezi, Možnosti Google, Program My Heritage a genealogické zdroje na internetu, Volné EIZ a organizace rešeršní činnosti. Největší zájem byl o kurz Tvorba prezentací a umění prezentovat, který se realizoval dvakrát. V uplynulém roce se pro pracovníky vybraných kulturních institucí včetně knihoven uskutečnily 3 dvacetihodinové cykly workshopů Prevence násilí na pracovišti a dvoudenní seminář k certifikaci bezpečných pracovišť. Tyto vzdělávací akce se konaly pod záštitou Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR za finanční podpory OP Lidské zdroje a zaměstnanost. Velký zájem byl tradičně o literární přednášky Mgr. M. Čaňkové (Co dnes v Británii vychází a co se čte, Současná americká literatura) a PaedDr. J. Staňka (přednáška o Janu Drdovi u příležitosti 100. výročí jeho narození). 6 seminářů bylo věnováno zavádění nových katalogizačních pravidel RDA do praxe knihoven. Zástupci firmy LANius prezentovali nový AKS Tritius a možnosti upgrade AKS Clavius na formát MARC 21. V rámci hlavních úkolů OVOK shromažďovalo, sledovalo a vyhodnocovalo statistické údaje o činnosti knihoven v Plzeňském kraji KULT (MK) 12-01. Výsledné údaje byly po opravách zpracovány v podobě sumářů a s komentářem v termínu odeslány NIPOS MK ČR. Výsledky posloužily jako podklad pro vydání materiálu „Přehled

činnosti veřejných knihoven v Plzeňském kraji v roce 2014“. Všechny statistické údaje byly po celý rok k dispozici a sloužily jako podklad pro další práci oddělení (např. k porovnávání výkonů v projektu Benchmarking knihoven a k analytické činnosti).

4. Hodnocení výkonu regionálních funkcí v pověřených knihovnách

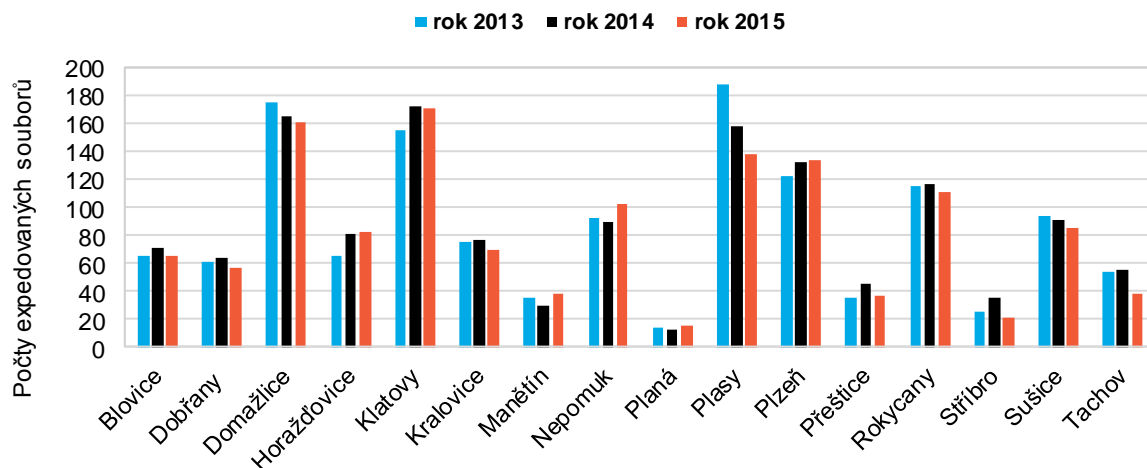
Stěžejní činností regionálních oddělení jednotlivých pověřených knihoven je **nákup knihovního fondu, zpracování, tvorba výměnných souborů a jejich pravidelná distribuce do obsluhovaných knihoven**. Celkový stav výměnného fondu k 31. 12. 2015 v Plzeňském kraji činil 333 018 knihovních jednotek, odrážel přírůstek fondu i roční odpisy u jednotlivých knihoven. Celkový roční přírůstek výměnného fondu, zakoupený z prostředků kraje, obcí a jiných zdrojů včetně darů, činil 12 465 svazků, což je o 184 svazků méně ve srovnání s rokem 2014. Roční přírůstek zakoupený pouze z dotačních prostředků kraje činil 9 601 knihovní jednotku, což je nárůst o 455 knihovních jednotek. Průměrná cena nakoupených titulů do výměnného fondu vzrostla ze 185 Kč na 196 Kč (propočít zahrnuje i částku vydanou na nákup časopisů). Znatelně se zde projevilo zvýšení celkové dotace na nákup knihovního fondu. Naopak z příspěvku obcí a z jiných zdrojů bylo zakoupeno 2 550 knihovních jednotek, tj. o 953 knihovních jednotek méně ve srovnání s předchozím rokem.

Celkový roční přírůstek do knihovního výměnného fondu z finančních prostředků Plzeňského kraje, z prostředků obcí a jiných zdrojů (Česká knihovna, dary aj.)

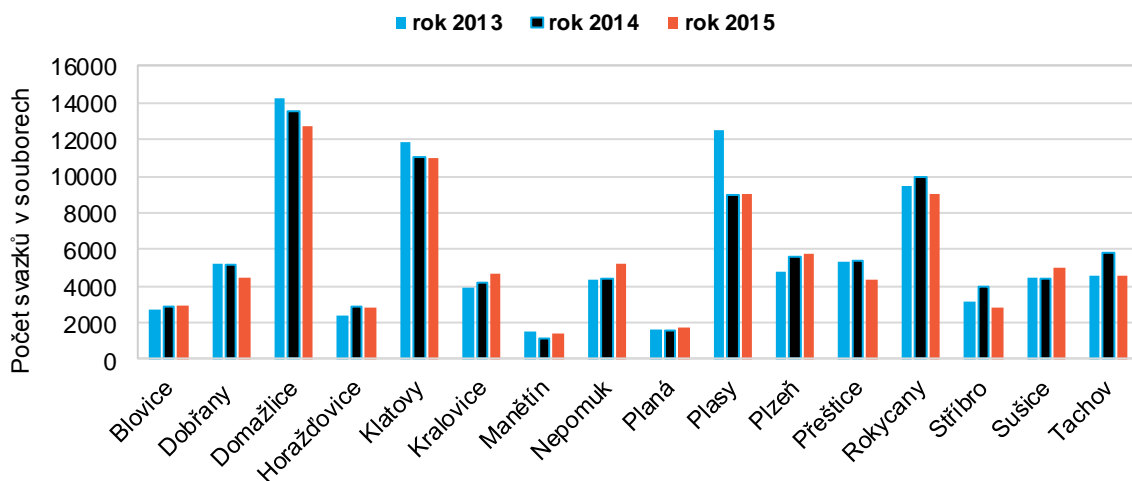
Počet **expedovaných výměnných souborů** do neprofesionálních knihoven dosáhl v celokrajském měřítku 1 329, to je v porovnání s předchozím rokem v celokrajském měřítku o 73 souborů méně. Speciální požadavky čtenářů řeší pověřené knihovny většinou formou vyžádaných menších souborů z pověřených knihoven i využíváním meziknihovní výpůjční služby. Většina neprofesionálních malých knihoven nemá svůj vlastní fond, je tedy plně závislá pouze na obměně výměnných souborů.

Počet expedovaných souborů - meziroční srovnání

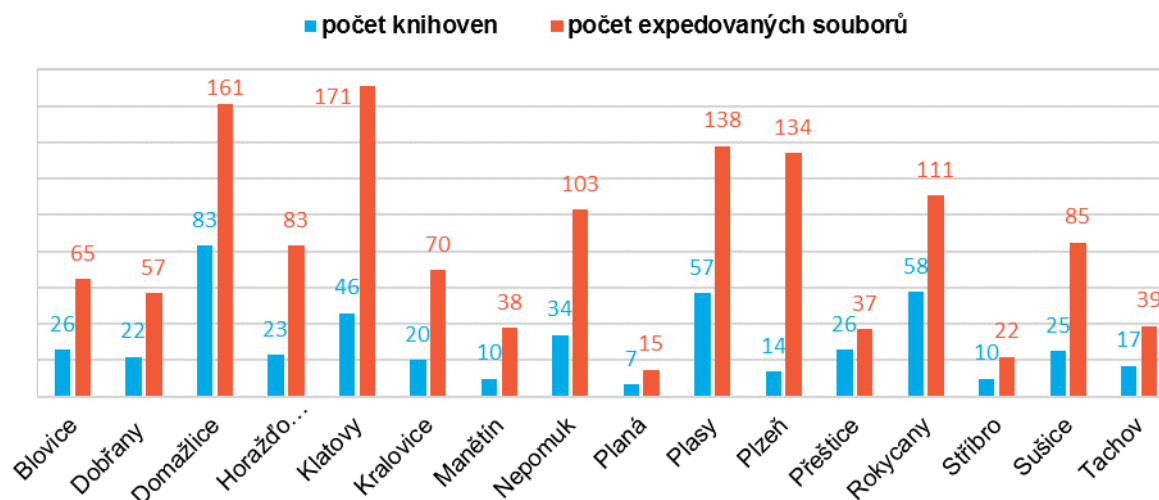
	Blovice	Dobrušky	Domažlice	Horáždovice	Klatovy	Kralovice	Manětín	Nepomuk	Planá	Plasy	Plzeň	Přeštice	Rokycany	Stříbro	Sušice	Tachov
rok 2013	66	61	176	66	156	75	36	93	14	189	123	36	115	26	94	54
rok 2014	71	64	165	82	172	77	30	90	13	159	133	46	117	36	91	56
rok 2015	65	57	161	83	171	70	38	103	15	138	134	37	111	22	85	39

Počet svazků poskytnutých v souborech činí 87 676, což je o z celokrajského hlediska 2 937 knihovních jednotek méně než v předchozím roce. Zvýšený počet vykazují knihovny Blovice, Kralovice, Manětín, Nepomuk, Planá, Plzeň a Sušice, snížení počtu je patrné spíše u několika větších knihoven. Přispělo k tomu zkrácení pracovních úvazků v uplynulých letech a také stěhování knihovny v Plasích.

	Blovice	Dobrušky	Domažlice	Horáždovice	Klatovy	Kralovice	Manětín	Nepomuk	Planá	Plasy	Plzeň	Přeštice	Rokycany	Stříbro	Sušice	Tachov
rok 2013	2673	5182	14270	2394	11875	3923	1572	4300	1661	12467	4829	5301	9417	3139	4493	4595
rok 2014	2849	5119	13536	2831	11085	4163	1191	4360	1537	8934	5580	5344	9952	3918	4370	5844
rok 2015	2908	4430	12763	2823	11013	4663	1417	5260	1731	9047	5796	4365	8992	2842	5020	4606

Srovnání počtu expedovaných souborů v návaznosti na počet obsluhovaných knihoven v jednotlivých regionech

Nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků obcí – je nutno rozlišovat nákup do výměnného fondu pověřené knihovny a nákup do vlastního fondu obsluhovaných knihoven ze strany jejich zřizovatelů. Jednotliví zřizovatelé přispívali svým vlastním profesionálním a často i neprofesionálním knihovně nákupem časopisů a knih. Tyto knihy zpracovávaly svým obsluhovaným knihovně i pověřené knihovny Domažlice, Plzeň a Rokycany. Do celkového výměnného fondu pověřených knihoven naopak přispívalo navíc 35 obcí v regionech Kralovice, Manětín, Planá, Plzeň, Stříbro a Tachov.

Doprava v regionu v roce 2015 vykazovala víceméně stejný objem z hlediska počtu 445 obslužených knihoven. Bylo vykázáno 26 077 ujetých km. Údaje jsou v relaci s nižším počtem dodaných souborů. Doprava do obsluhovaných knihoven byla zajišťována v převážné míře služebními vozidly zřizovatelů nebo knihoven. Jednalo se především o dodávky výměnných souborů, revize a aktualizace fondu na knihovně, metodické návštěvy, individuální poradenskou činnost apod.

Revizní práce a zároveň aktualizace se uskutečnily v 19 knihovně. Tato činnost jako obvykle probíhala ve spolupráci s pracovníky pověřených knihoven v regionech Blovice, Domažlice, Dobřany, Klatovy, Plzeň, Přeštice, Rokycany a Stříbro. Celkem bylo zrevidováno 47 077 svazků.

Pracovní úvazky metodiků regionálních oddělení v Plzeňském kraji doznaly pouze nepatrných změn v knihovně Klatovy a Kralovice. V celokrajském měřítku souhrn úvazků metodiků pověřených knihoven činil 12,39 což představuje snížení o nepatrnou část 0,29 úvazku.

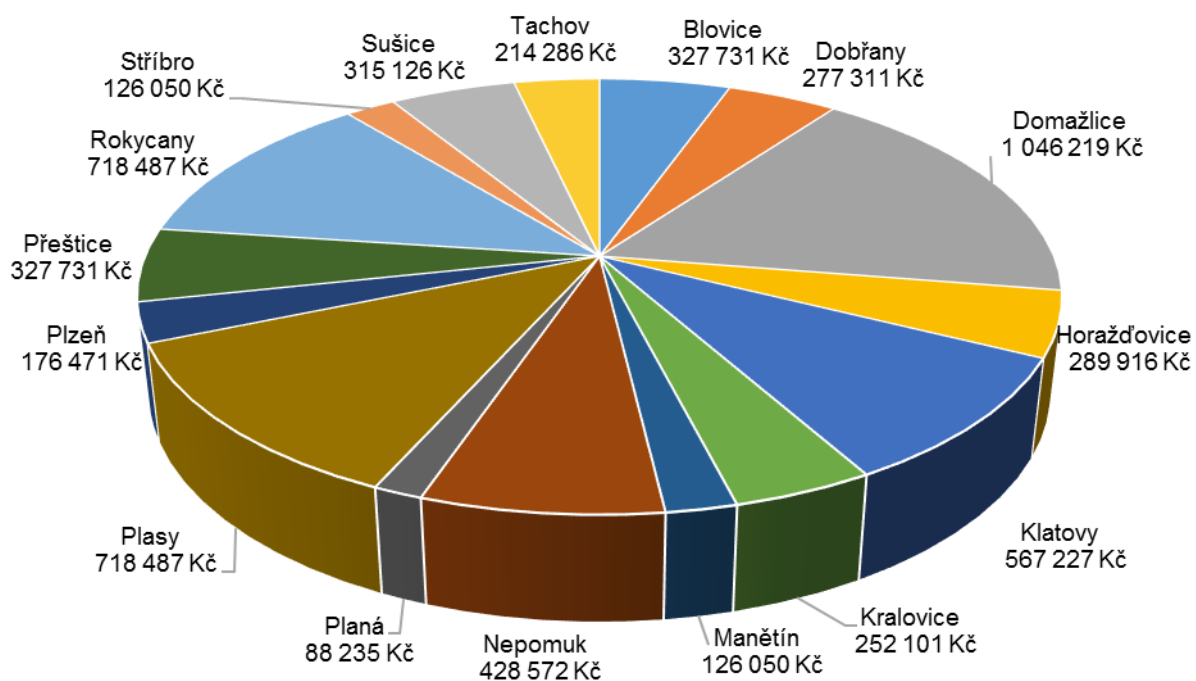
Statistické údaje vykazované v celostátním výkazu Kult (MK) 12-01 se týkaly všech evidovaných knihoven v Plzeňském kraji. Sumarizace dat proběhla elektronickou formou a veškeré údaje byly předávány pouze elektronickou cestou k celostátnímu zpracování do NIPOS. Počátkem roku 2015 byly zpracovány a zkontrolovány celkem 534 statistické výkazy ze všech knihoven v Plzeňském kraji za rok 2014. Tento údaj zahrnoval formuláře za každou jednotlivou knihovnu evidovanou u Ministerstva kultury ČR a celkový součet sumářů za neprofesionální knihovny, sumáře za profesionální knihovny, sumáře za knihovny pověřené regionální funkcí a souhrnný celkový krajský sumář včetně SVK PK jako krajské knihovny. Z výsledných údajů

byl podrobně vypracován „Přehled činnosti veřejných knihoven Plzeňského kraje za rok 2014“ a distribuován všem profesionálním knihovnám v kraji a vybraným knihovnám v České republice.

5. Financování regionálních funkcí

Pověřeným knihovnám byly na výkon regionálních funkcí rozhodnutím Zastupitelstva Plzeňského kraje přerozděleny na rok 2015 celkové finanční prostředky ve výši 6 000 000 Kč, částka je zvýšena oproti předchozímu roku o 500 000 Kč. Suma byla přerozdělena metodou proporcionálního financování, která zohledňuje počet základních knihoven zřizovaných obcemi v Plzeňském kraji v okruhu působnosti pověřených knihoven. Poměrová částka při čerpání dotace byla stanovena na maximálně 65% určených na osobní náklady a minimálně 25% na nákup knihovního fondu. Ustanovení se týkalo všech pověřených knihoven v Plzeňském kraji.

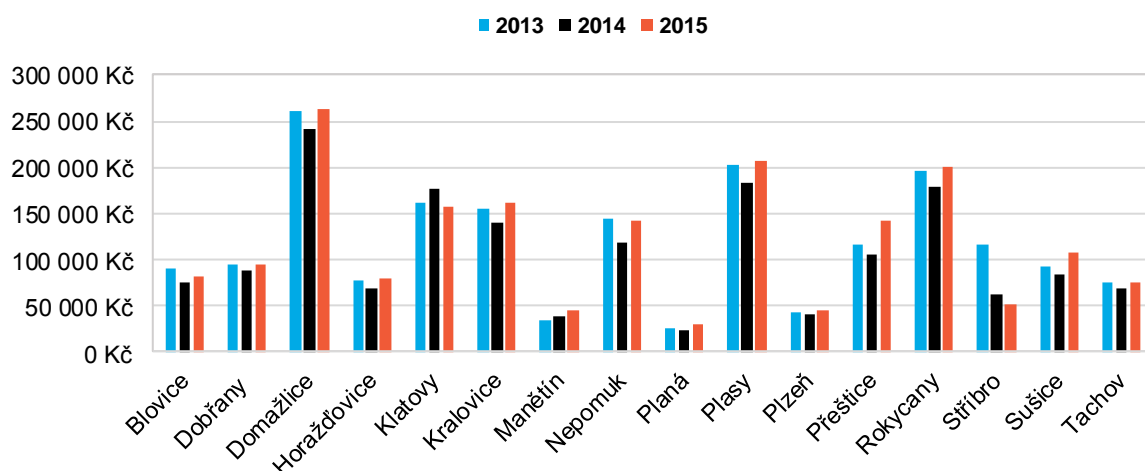
Rozložení objemu finančních prostředků v Plzeňském kraji na výkon regionálních funkcí v jednotlivých pověřených knihovnách v roce 2015

Z předložených údajů statistických výkazů knihoven a ze zpracovaného sumáře výkonu a financování regionálních funkcí za rok 2015 vyplývá, že všechny knihovny v co největší míře využily přidělenou dotaci a zároveň nepřekročily limit stanovený pro **celkové osobní náklady**. Maximální částka (65% z dotace), kterou bylo možno použít, nebyla překročena v žádné z knihoven. Tato zahrnuje mzdové náklady stálých zaměstnanců na plné či částečné úvazky, zákonné sociální pojištění a sociální náklady. Celková suma osobních nákladů v roce 2015 činila u pracovníků vykonávajících regionální funkce 3 735 380 Kč.

Spotřeba materiálu byla vyčíslena na 2 002 848 Kč. Z toho částka vynaložená na **nákup knihovního fondu** činila 1 883 695 Kč, což bylo o 189 957 Kč více než v předchozím roce. U všech knihoven byla dodržena stanovená minimální hranice nákupu knih do výměnného fondu, která činila 1 500 000 Kč. Do celkové spotřeby materiálu bylo dále započítáno nákup pohonných hmot, tiskopisy pro knihovny, čtenářské průkazy, knižní lístky, kancelářské potřeby, fólie na obalování knih, knihovnické kalendáře, rozřaďovače, tonery do tiskáren a kopírek. Kromě těchto drobných nákupů knihovny v Domažlicích a Klatovech pořizovaly záložní zdroj AKS, čtečku čárového kódu, tiskárnu, počítač, které jsou zaneseny v položce ostatní provozní náklady v souhrnné částce 41 275 Kč.

Meziroční srovnání výše vynaložených prostředků na nákup knihovního fondu z prostředků krajské dotace v Kč

	Blovice	Dobruška	Domažlice	Horažďovice	Klatovy	Kralovice	Manětín	Nepomuk	Planá	Plasy	Plzeň	Přeštice	Rokycany	Stříbro	Sušice	Tachov
rok 2013	90 735	94 465	261 414	78 001	160 972	154 163	34 959	144 081	26 492	202 753	42 894	117 185	196 151	116 034	91 996	76 089
rok 2014	75 955	88 153	241 182	69 925	175 947	139 312	38 130	117 517	22 693	184 233	41 029	105 453	178 806	61 474	84 888	69 040
rok 2015	82 132	94 385	262 219	80 201	157 686	161 241	44 527	142 253	29 382	206 990	45 161	141 823	200 310	52 614	107 772	75 000

Další položku značí finanční **příspěvky obcí na nákup knih do výměnných souborů pověřených knihoven**. Aktivně bylo zapojeno 35 obcí, nejvíce v obvodu působnosti pověřené knihovny Tachov, Stříbro a Planá. Zde přispívalo do výměnného fondu celkem 30 obcí částkou 15 až 16 Kč na obyvatele obce, dále Kralovice, Manětín a Plzeň. Celková suma příspěvků na výměnný fond činila 564 261 Kč (včetně Plzně), tj. o 18 803 Kč méně než v roce 2014.

Finanční náklady na **spotřebu energie** jsou vykázány ve výši 97 463 Kč. Tyto částky jsou zúčtovány na základě vypracovaných směrnic o spotřebě energií. Náklady nebyly vyčísleny u knihoven Dobruška, Kralovice, Manětín, Nepomuk, Planá, Přeštice, Stříbro, Sušice a Tachov, protože se na úhradě podílí vlastní zřizovatel knihoven. Jednalo se o podíl na vodném, stočném, na spotřebě elektrické energie a plynu.

Položku **opravy a udržování** v návaznosti na znění platných Pravidel (č. 844/13) nevykazovala žádná z knihoven.

Také **nákup knihovnických služeb** na základě objednávky neprobíhal v žádné pověřené knihovně, tento způsob výkonu regionálních služeb byl zrušen.

Cestovné činilo 27 909 Kč, vykazuje znatelný vzestup. Zahrnovalo cestovní náhrady v rámci metodických návštěv pracovníků pověřených knihoven, cestovné na pracovní porady, školení a semináře. Cestovné nevykazuje polovina knihoven, protože služba byla opět financována z vlastních prostředků zřizovatelů pověřených knihoven.

Ostatní služby zahrnovaly položky jako je doprava, upgrade výpočetní techniky, pořízení AVG licencí, licencí na informační zdroje, náklady na telefonní poplatky, účastnické poplatky aj. Položky ostatní služby byly finančně vyjádřeny souhrnnou částkou 95 125 Kč, což znamenalo snížení o 22 308 Kč ve srovnání s předchozím rokem. Jmenované služby jsou též financovány z vlastních zdrojů zřizovatele, u knihoven Dobřany, Manětín, Nepomuk, Planá, Plzeň, Přeštice, Stříbro a Tachov zcela. Z toho náklady na **dopravu** vykazovaly knihovny Horažďovice, Kralovice a Rokycany v částce 22 913 Kč a náklady na upgrade či update **výpočetní techniky** uváděla třetina knihoven ve výši 12 542 Kč.

Jiné ostatní a provozní náklady tvořily poplatky za členství v knihovnické organizaci SKIP a souborném katalogu (SKAT).

Z doložených údajů je patrné, že přidělená dotace byla plně vyčerpána a v závislosti na různých místních podmínkách i dle možností jednotlivých pověřených knihoven účelně využita. Velkou měrou přispívali zřizovatelé pověřených knihoven na chod regionálních oddělení a zároveň i na zabezpečení výkonu regionálních služeb. Celkově se jednalo o nemalou částku finančních prostředků, která v celkovém objemu ani nemůže být plně vyčíslena, jako jsou např. příspěvky na mzdy, provozní prostředky, náklady na dopravu výměnných souborů, hrazení energií a údržba knihovnických prostorů. I zřizovatelé smluvně vázaných obsluhovaných knihoven mají velký zájem na chodu a zvelebování svých knihoven, jejich zaměstnanci poskytují neocenitelné služby svým čtenářům z řad obyvatelstva obcí.

Sestavil:
Oddělení vzdělávání a knihovnictví SVK PK, 2016